

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdlila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyň: a) N. H., b) nezl. J. C.**, zastoupena zákonnou zástupkyní žalobkyní sub a), zastoupených JUDr. Vlastou Houdkovou, advokátkou, se sídlem Máchova 21, Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2003, č. j. 6 Az 45/2003 - 15,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobkyň, advokátce JUDr. Vlastě Houdkové, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2082,50 Kč, která jí bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do šedesáti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 3. 2002, č. j. OAM - 3532/VL - 07 - P11 - 2000, nebyl žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“), na základě žádosti o azyl podané jejím jménem a jménem nezletilé dcery, udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na ni vztažena překážka vycestování ve smyslu citovaného zákona. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že důvody uváděné stěžovatelkou, tedy obava ze členů náboženské sekty ovlivňující dceru, nejsou relevantní pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelka se obrátila s žádostí o pomoc na policii, radnici a ředitelku školy, kde jí odmítli poskytnout

pomoc, ale další kroky, např. využití soudní linie ochrany svých práv, neučinila. Žalovaný na základě výpovědi stěžovatelky a na pozadí informací o politické a ekonomické situaci a o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, konkrétně Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2000, dospěl k závěru, že stěžovatelka nesplňuje žádnou z podmínek pro udělení azylu či vztažení překážky vycestování ve smyslu výše uvedených ustanovení zákona o azylu.

Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl žalobu stěžovatelky směřující proti rozhodnutí žalovaného rozsudkem blíže označeným v záhlaví. V odůvodnění uvedl, že žalovaný při svém rozhodování vycházel z výpovědi stěžovatelky a z výše uvedených informací, s nimiž se stěžovatelka měla možnost seznámit. Tvzení o nemožnosti domoci se pomoci u policejních orgánů z důvodů neúspěšnosti případné stížnosti hodnotil soud jako účelové. Městský soud měl za to, že případnou pasivitu policejních orgánů v daném případě nelze označit za jev vědomě trpěný státními orgány, a uzavřel, že žalovaný nepochybil, pokud v daném případě neshledal důvody pro udělení azylu dle § 12. Rovněž usoudil, že u stěžovatelky nebyly naplněny ani důvody pro udělení azylu dle § 13 a § 14 zákona o azylu, což stěžovatelka ostatně nezpochybnila.

Proti rozhodnutí městského soudu podala stěžovatelka dne 9. 12. 2003 kasační stížnost, doplněnou přípisem ustanovené právní zástupkyně ze dne 24. 5. 2005. Stěžovatelka napadá rozhodnutí žalovaného v celém rozsahu pro jeho nezákonnost. Je přesvědčena, že je ona i její dcera ohrožena na životě tím, že náleží k určité sociální skupině, a splňují tak podmínku dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stát Ukrajina není schopen zajistit odpovídající ochranu před jednáním, které je přímo ohrožuje na životě a klade na ně nepředstavitelný psychický nátlak. Domnívá se, že v jejím případě jsou dány podmínky pro naplnění důvodů k udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Navrhla zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci k dalšímu projednání. Požádala o přiznání odkladného účinku a o nařízení veřejného projednání věci. V doplnění kasační stížnosti právní zástupkyně stěžovatelky napadá neaktuálnost Zprávy o dodržování lidských práv Ministerstva zahraničních věcí USA za rok 2001 a Informace o zemi původu žadatele z roku 2003, jakož i skutečnost, že se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou napojení sekty na státní orgány v zemi. Usuzuje, že z takto zjištěného skutkového stavu nemohl žalovaný zcela jednoznačně posoudit existenci překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněné ve správním řízení. Nesdílí názor stěžovatelky, že jsou ona a její dcera ve vlasti ohroženy z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Ve vztahu ke lhůtě pro podání kasační stížnosti seznal Nejvyšší správní soud ze správního a soudního spisu některá soudu při doručování písemností, která nemohou být kladena stěžovateli k tíži, a proto kasační stížnost shledal přípustnou. Z obsahu kasační stížnosti a jejího doplnění vyplývá, že stěžovatelka uplatnila kasační důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud za této situace kasační stížností napadený rozsudek přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

K žádosti stěžovatelky, aby bylo ve věci nařízeno jednání, Nejvyšší správní soud poukazuje na § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož se o kasační stížnosti rozhoduje zpravidla bez jednání; považuje-li to soud za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Podle názoru zdejšího soudu předložený spis obsahuje dostatek podkladů rozhodnutí, aniž by bylo potřebné nařizovat ústní jednání.

Z obsahu správního a soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud zejména následující skutečnosti významné pro posouzení věci. Stěžovatelka žádost o udělení azylu podanou jménem svým a jménem své nezletilé dcery odůvodnila tím, že svou vlast opustila z náboženských důvodů, neboť dcera byla ovlivňována sektou „T.“, jejímž posláním je skutečnost, že děti od dvanácti let se obměňují krví, žijí svobodným sexuálním životem odloučení od svých rodičů. Obává se členů této sekty, kteří vyhrožovali znásilněním a zabitím dcery. Stěžovatelka se obrátila na policii, na radnici a na ředitelku školy, přičemž jí nikde nepomohli. Ochranu po soudní linii či prostřednictvím ombudsmana stěžovatelka nevyužila. Na základě informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky existuje na Ukrajině možnost stěžovat si na nečinnost služební osoby soudní cestou. Vedle podání stížnosti po soudní linii lze také podat stížnost na příslušníka policejního orgánu po služební linii na služebně vyšší jednotku policejního aparátu. Stížnost je rovněž možno adresovat ombudsmanovi, případně mnohým nevládním organizacím.

Stěžovatelčino tvrzení, že městský soud nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu a nesprávně vyhodnotil existenci podmínek pro vztažení překážky vycestování, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Pokud jde o námitku směřující do kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud předeseílá, že nesprávným posouzením právní otázky je omyl soudu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy by šlo tehdy, pokud by soud na zjištěný skutkový stav použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo jinou právní normu (jiné konkrétní pravidlo) jinak správně použitého právní předpisu, než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít, anebo pokud by aplikoval správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustil by se nesprávnosti při výkladu.

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal postup městského soudu při posuzování existence důvodů pro udělení azylu a vztažení překážky vycestování ve stěžovatelčině případě. Pokud městský soud opřel zamítnutí stěžovatelčiny žaloby o to, že neuvedla žádné skutečnosti, jež by nasvědčovaly tomu, že by v zemi svého původu byla vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, použil správný právní předpis a správnou právní normu. Nesprávnosti se nedopustil ani při interpretaci. Ustanovení § 12 zákona o azylu vymezuje důvody pro udělení azylu taxativně. Problémy související se soukromými osobami hlásícími se k určité náboženské sektě a tvrzení o vyhrožování ze strany příslušníků této sekty takovýmto důvodem nejsou. Závěry městského soudu plně vychází z ustálené aplikační praxe, která je potvrzena i četnou judikaturou. Nejvyšší správní soud vyslovil zcela jasně a opakovaně závěr (srovnej např. rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, www.nssoud.cz), že skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Z dokazování před správním orgánem

přínejmenším vyplývá, že stěžovatelka opustila zemi původu, aniž by se s žádostí o pomoc před vyhrožováním ze strany členů sekty obrátila na jiné příslušné orgány než na policii, radnici a ředitelku školy. Jak vyplynulo z informací Ministerstva zahraničních věcí České republiky měla stěžovatelka možnost stěžovat si na nečinnost služební osoby soudní cestou. Vedle podání stížnosti po soudní linii mohla také podat stížnost na příslušníka policejního orgánu po služební linii na služebně vyšší jednotku policejního aparátu. Stížnost rovněž mohla adresovat ombudsmanovi, případně se obrátit na mnohé nevládní organizace. Stěžovatelka však takovou pomoc nevyhledala. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že podle jeho ustálené judikatury nelze rovněž potíže se soukromými osobami považovat za důvody pro vztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu (ve znění účinném ke dni vydání správního rozhodnutí). Vzhledem ke skutečnosti, že nevyužila příslušných nástrojů k ochraně svých práv, nelze usuzovat, že by po svém návratu do vlasti byla bezprostředně ohrožena mučením či nelidským zacházením.

Úsudek městského soudu ohledně povahy pronásledování soukromými osobami ve vztahu k azylově relevantním důvodům podle zákona o azylu, jakož i ve vztahu k překážkám vycestování, Nejvyšší správní soud v případě stěžovatelky považuje za správný. Městský soud tedy konstatací tohoto závěru při posuzování právní otázky důvodů pro udělení azylu a při posuzování překážek vycestování dle § 91 zákona o azylu nepochybil.

Pokud stěžovatelka dále uvádí, že v jejím případě je splněn azylově relevantní důvod podle § 14 zákona o azylu, pak ani tomuto tvrzení přisvědčit nelze. Podle tohoto ustanovení lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, pokud v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Ustanovení § 14 zákona o azylu je kombinací neurčitěho právního pojmu a správního uvážení, kdy neurčitým právním pojmem je „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení (srov. rozsudek publikovaný pod č. 375/2004 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ze spisů nevyplývají žádné skutečnosti svědčící o překročení mezí správního uvážení žalovaným nebo o jeho zneužití, neboť žalovaný posoudil osobní situaci stěžovatelek a důvod hodný zvláštního zřetele k udělení humanitárního azylu neshledal. Tato stěžovatelčina námitka tedy není důvodná.

Co se týče námitek stěžovatelky, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, že důkazy, které si opatřil, nebyly úplné, a proto žalovaný nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, a že jeho rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, vznesených ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., Nejvyšší správní soud taková pochybení neshledal. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělila sama stěžovatelka. Nebylo rovněž zjištěno, že by při procesu zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatelky postupoval. Žalovaný vycházel z jejích výpovědí a relevantních informací, které shromáždil ohledně politické ekonomické situace i o stavu dodržování lidských práv, zejména ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2000 a informací shromážděných ministerstvem zahraničních věcí České republiky, jež jsou obsahem správního spisu. Nutno zohlednit rovněž fakt, že na straně 3 pohovoru byla

stěžovatelka dotázána, zda chce doplnit nějaké důležité skutečnosti, a pokud odpověděla záporně a neučinila žádnou výhradu vůči tlumočení či obsahu pohovoru, pak žalovaný dostatečně zjistil všechny relevantní skutečnosti a nebylo třeba provádět další dokazování. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a proces dokazování, jak byl proveden žalovaným, podle názoru Nejvyššího správního soudu žádnými vadami netrpí. Krajský soud proto nepochybil, pokud se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelky, které neměly v tomto řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelce byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupce advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Ustanovená advokátka JUDr. Vlasta Houdková uplatnila odměnu v rozsahu dvou úkonů právní služby za zastupování dvou osob a náhradu hotových výdajů podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů („advokátní tarif“). Vzhledem k tomu, že první porada s klientem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu nebyla advokátkou ani tvrzena, Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden hlavní úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d), § 12 odst. 4, § 9 odst. 3 a § 7 advokátního tarifu ve výši 1600 Kč a režijní paušál dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky ve výši 150 Kč. Protože ustanovená advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně vypočtená dle § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 332,50 Kč. Ustanovené zástupkyni se přiznávají náhrady nákladů v celkové výši 2082,50 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. února 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu